

Handläggare
Emma Hedberg
Telefon: 08-508 28 749**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2013-05-21 p 19

Klimat- och energistrategi för Stockholms län

**Remiss från Kommunstyrelsen,
diarienummer KS 000494/2013**

Förvaltningens förslag till beslut

1. Tillstyrka att kommunfullmäktige antar klimat- och energistrategin för Stockholms län
2. Justera beslutet omedelbart

Gunnar Söderholm
FörvaltningschefGustaf Landahl
Avdelningschef

Bakgrund

KSLs styrelse har remitterat KSLs rekommendation till kommunerna i Stockholms län att anta länsstyrelsens Klimat- och energistrategin för Stockholms län. Denna strategi ersätter den strategi som skickades ut daterad den 2012-03-29 (DNr 2011-9734) och som förvaltningen lämnade synpunkter på i ett tjänsteutlåtande till miljö- och hälsoskyddsnämnden 2012-05-22, se bilaga 2. Förvaltningen har lämnat underhandssynpunkter till Länsstyrelsen avseende den förra framlagda strategin, framför allt kring analyser av vad uppfyllande av länets mål 1 och mål 4 innebär i realitet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Länsstyrelsens mål är utformade utifrån ett beräkningssätt som skiljer sig betydligt från Stockholms stads beräkningssätt. Stockholms stad beräknar energianvändning utifrån uppskattad energianvändning (konsumtionsperspektiv) med LCA (livscykelanalys) där den handlande sektorn ingår. Länsstyrelsen använder statistik enligt RUS (regional utsläppsstatistik) som beräknar enligt produktionsperspektiv på energiförsörjning (värme och el) och konsumtionsperspektiv på transporter. Förenklat kan man säga att Stockholms stad även inkluderar de indirekta utsläpp som genereras vid produktion och distribution av energi och bränsle, medan Länsstyrelsen redovisar de direkta utsläppen som bildas vid användning av energi och bränsle. I det senare fallet innebär en övergång från fossila till biobränslen att de direkta utsläppen i princip försvinner (eftersom man räknar med fossilt CO₂, ej biogent, i växthusgasinventeringar). Med Stockholm stads beräkningsmetodik inkluderas även de fossila utsläppen vid produktion och distribution av biobränslen och bioenergi, vilket innebär att en del av växthusgasutsläppen kvarstår vid en konvertering från fossila bränslen till förnybara bränslen. Stadens beräkningsmetod har stöd i internationella protokoll för växthusgasinventeringar.

Utöver denna skillnad inkluderar Länsstyrelsen dessutom direkta utsläpp från avfall, avlopp, lösningsmedel och tarmgaser från djur inom lantbruket i sin klimatgasinventering. Detta innebär att stadens klimatmål inte är jämförbara med Länsstyrelsens mål.

Stockholms stads beräkningssätt beskrivs i rapporten *Stockholms stads utsläppsberäkningar av växthusgaser* som Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkände den 27 augusti 2009. Vid nämnden 17 januari 2012 godkändes vissa justeringar av beräkningsmetodik enligt ärende 27 *Rapportering av energianvändning och utsläpp av växthusgaser 2011 samt ny beräkningsmetodik*. Förvaltningen har valt att analysera målen utifrån stadens beräkningsmetodik.

Förvaltningen har kommunicerat underhandssynpunkter på föregående lagda strategi, i huvudsak kring mål 1 och mål 4, till Länsstyrelsen, vilket Länsstyrelsen har tagit hänsyn till i revideringen av strategin. I det här tjänsteutlåtandet framför förvaltningen synpunkter på de mål som förändrats i den

omarbetade strategin. Det innebär att förvaltningens synpunkter för mål 2, 3 och 5 kvarstår från bilagda tjänsteutlåtandet.

Mål 1

Länets utsläpp av växthusgaser utanför handeln med utsläppsrätter minskar med 19 % till år 2020 jämfört med 2005. Verksamheter som regleras av handel med utsläppsrätter minskar samtidigt sina utsläpp med 30 procent till år 2020

En minskning av utsläppen utanför handeln med utsläppsrätter innebär för Stockholm stads i praktiken att utsläppsminskningen ska ske inom vägtrafiken. En minskning med 19 % inom hela sektorn innebär en utsläppsreduktion på cirka 30 % om den sker på vägtransporterna.

Kommuners rådighet vad gäller vägtransporter är begränsade. Stockholm stad har redan en hög andel kollektivtrafikresenärer, och möjligheter till ytterligare utbyggnad av kollektivtrafik begränsas av den korta tid som återstår till målåret samt att beslut om kollektivtrafik ligger på landstingets mandat. Den rådigheten kommunen har sträcker sig i princip till åtgärder som försvårar att framföra eller hantera fordon i kommunen, såsom parkeringsnormer eller att skapa gågator. En del av utsläppsminskningarna inom vägtransporter kan naturligtvis ske genom detta, men omfattningen är begränsad. De lagar och styrmedel som leder till utsläppsminskningar, exempelvis genom ökad användning av förnyelsebara bränslen eller styrning av fordonsklasser o.d., beslutas av riksdag eller regering. Förvaltningen ser positivt på strängare regler och incitament som leder till att växthusgasutsläppen inom Stockholm stad minskar utöver Länsstyrelsens föreslagna mål.

Förvaltningen anser att en reduktion av utsläppen utanför handeln med utsläppsrätter med 19 % bör vara rimlig att nå till 2020 under förutsättning att utvecklingen fortskrider med den takt den gör idag.

Mål 1 för minskade utsläpp beskriver också en reduktion för verksamheter som regleras av handeln med utsläppsrätter. Målet, som innebär en reduktionen av utsläppen med 30 procent till år 2020, bör uppnås med Fortum Värmes planerade halvering av kolanvändningen i Värtaverket.

Mål 4

År 2020 är 16 % av energianvändningen inom transportsektorn förnybar.

Mål 4 är rimligt att nå, men kräver att långsiktiga beslut tas i riksdag, regering och EU som stödjer förnyelsebara bränslen och motsvarande fordon. Precis som Länsstyrelsen påpekar kan det föreslagna ILUC-direktivet¹, som vill begränsa inblandning av förnyelsebara bränslen producerade med grödebaserad råvara, försvåra uppfyllandet av målet. Det är därför av största vikt att arbeta för att säkerställa en framtida biobränsletillförsel för måluppfyllelse, samt att kunna driva ett strängare mål på lång sikt.

Länsstyrelsen har identifierat 6 åtgärdsområden för att uppfylla de fem klimatmålen i strategin. Vad gäller åtgärdsområdet som rör energiproduktion ställer sig förvaltningen positiva till att Länsstyrelsen problematiserar frågan om trädbränsle kan betraktas som fullt ut förnybart med hänsyn till dess funktion som kolsänka. Med ökad efterfrågan av biobränslen bör Länsstyrelsen även beakta målkonflikter med andra miljömål som strävar efter en biologisk mångfald. Dessutom finns det indikationer på att potentialen hos skog och åker som Länsstyrelsen uppräknar är underskattad.²

Förvaltningen ställer sig bakom länets klimat och energistrategi, och vill också framföra att förvaltningen är positiv till strängare målnivåer. Vissa sektorer som berörs i länets strategi har dock kommuner litet mandat över, vilket innebär styrmedel och incitament måste komma från landsting, riksdag och regering. Förvaltningen ser gärna en samverkan mellan länets kommuner för att arbeta fram förslag på styrmedel och incitament som leder till sänkt klimatpåverkan och energianvändning.

Vad innebär strategin för stadens mål?

Strategin ligger i linje med stadens klimatmål, som innebär en minskning av växthusgasutsläppen till 3,0 ton per invånare till

¹ ILUC – Indirect land-use change, COM(2012) 595 final

² Kåberger, Utredning om fossilbränslefri fordonsflotta – presentation på Svebios årsmöte. Rapport preliminärt klar 1 juni 2013.

2015. Strategin kommer också att fungera som en plattform för det regionala arbetet, till exempel för en kraftig utbyggnad av den regionala kollektivtrafiken, vilket kommer att inverka positivt på stadens klimatmål.

Länsstyrelsens kommande strategier för att uppfylla de stora nationella målen Fossiloberoende fordonsflotta 2030 samt den nationella färdplanen för ett Sverige utan klimatutsläpp 2050 behöver påbörjas och förankras i god tid före målåren. De åtgärder som leder till måluppfyllelse ska dels hinna beslutas och införas samt att man måste räkna med många års ledtid för omställningen till fossiloberoende och fossilfrihet.

Bilagor

1. Klimat- och energistrategi för Stockholms län, Rapport 2013:8
2. Tjänsteutlåtandet till Miljö- och hälsoskyddsnämnden 2012-05-22 p 13 *Klimat och energistrategi för Stockholms län*, DNr 2011-9734, avseende Klimat och energistrategi för Stockholms län Rapport 2012:10
3. Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut